Att styra i territoriet

Lisbet Mellgren, Gunnar Gidenstam, SKR

Sveriges Kommuner och Regioner

Att styra i territoriet

Tankar kring att organisera, styra och leda i nätverk!

Några exempel (regioner/kommuner)
Blekinge – Halverad ungdomsarbetslöshet!
Kronoberg – Barnens bästa
Borås – Minskad kriminalitet!
Örebro – Ökad tillväxt, fler näringslivsetableringar!

Tre uppdrag för kommuner och regioner

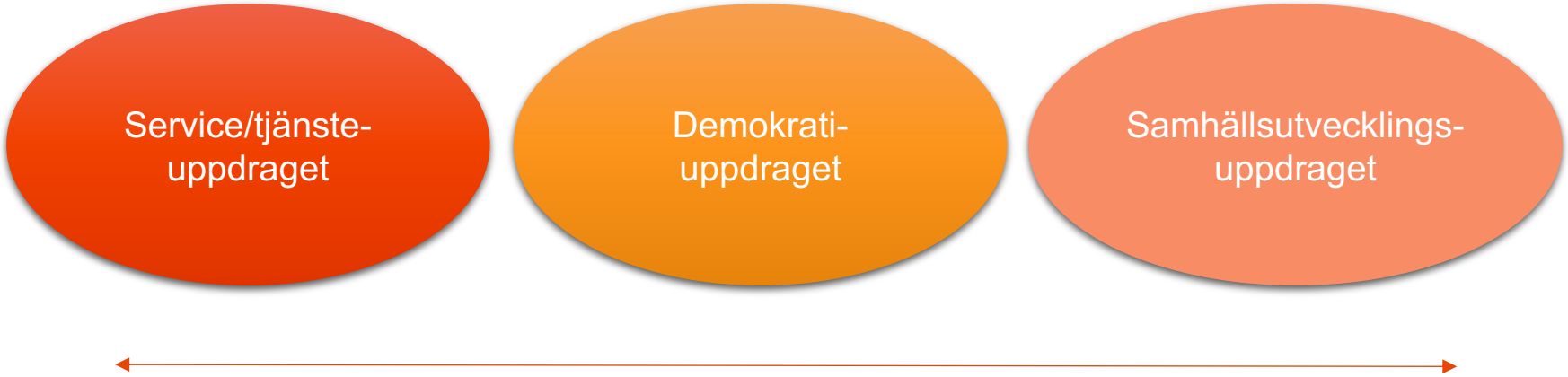

Styrning som omfattar alla delarna!

Två olika styrlogiker

Styrning av den egna kärnverksamheten

Styrning av territoriet

Exempel på samverkan för samhällsutveckling

Samhällsutvecklings-
uppdraget

- Brottslighet
- Klimat
- Krisberedskap
- Näringslivsutveckling
- Hälsa (psykisk och fysisk)
- Mänskliga rättigheter
- Mångfald
- Jämställdhet
- Infrastruktur
- m.m.

Att leda och styra!

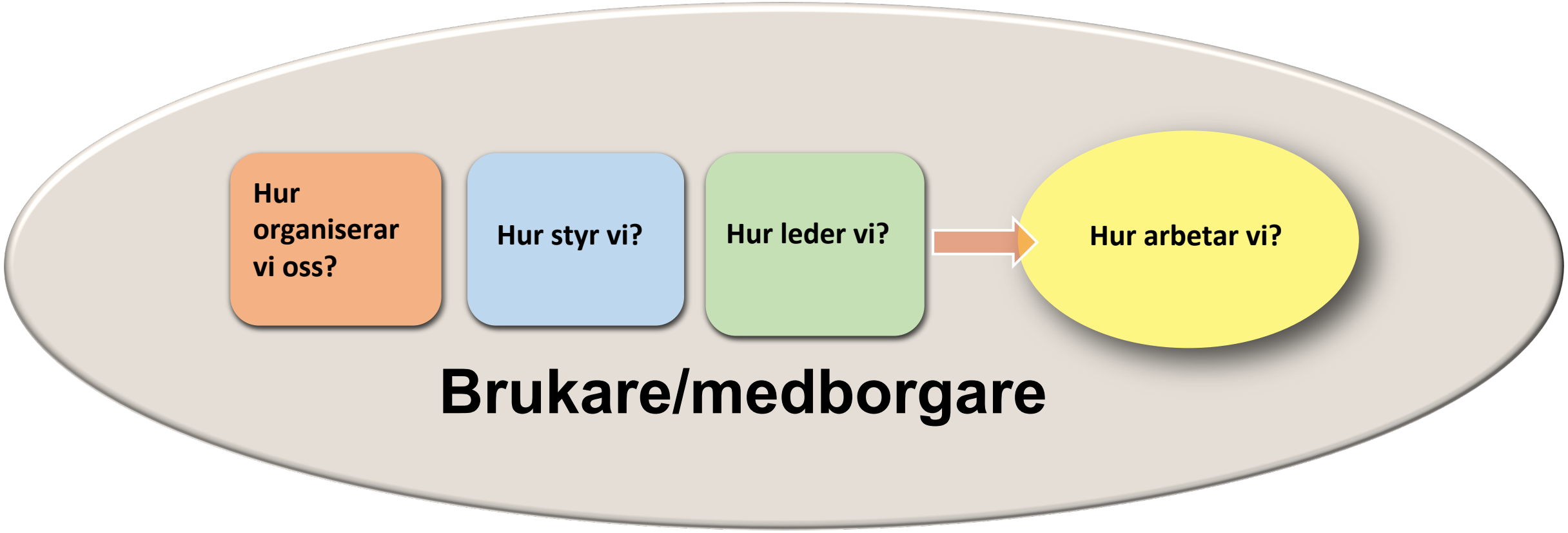

Det räcker inte med att säga ”samverkan”!

Samverkan måste organiseras, styras och ledas!

Att styra där vi har rådighet….

… ger ofta hiarkiska organisationer

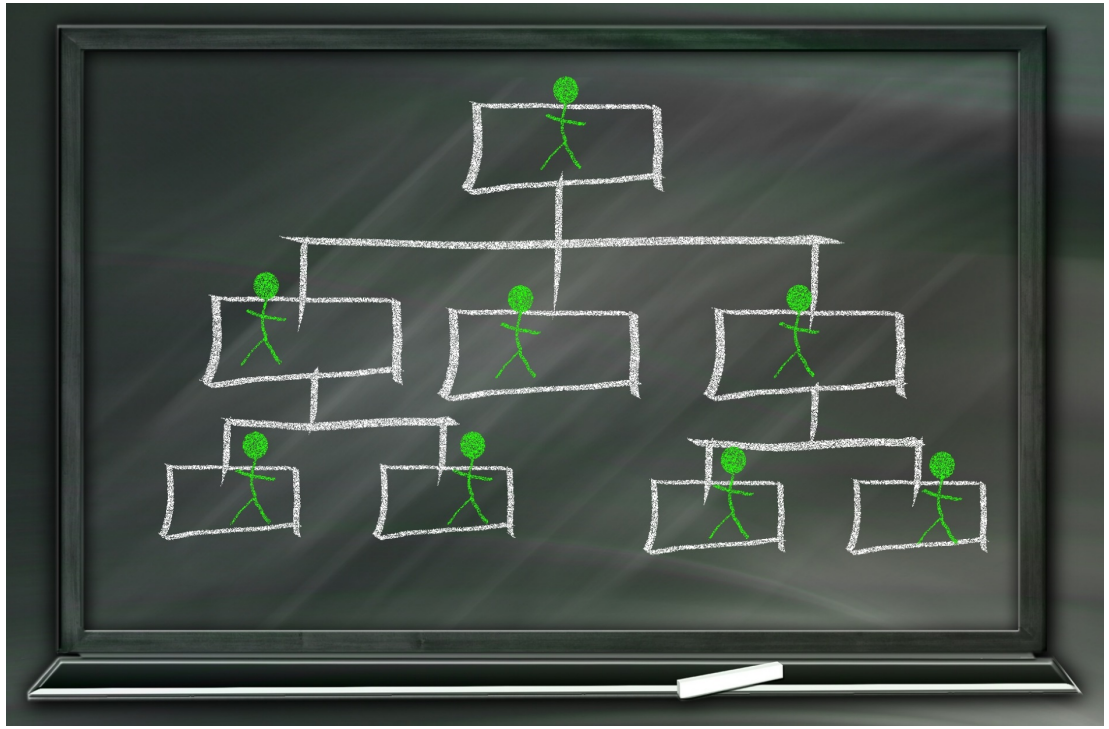

Service/tjänste-
uppdraget

Hur styra och leda i icke hiarkiska nätverk?

Samhällsutvecklar-
uppdraget

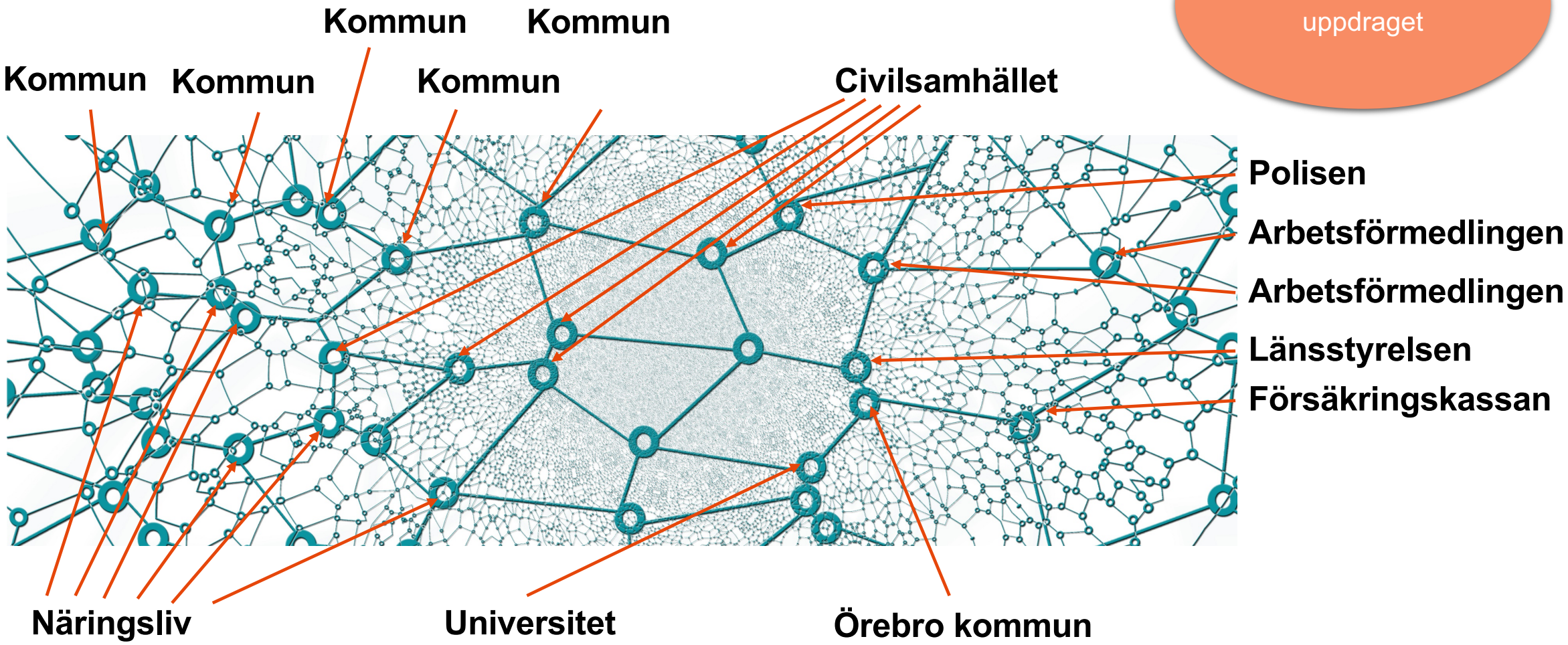

Att styra…..

MEDBORGARE / BRUKARE
VERKSAMHET
Beskriv uppdrag
Sätta mål
Resursfördelning
Handlingsplan
PLANERING
ÅTGÄRDER
Beslut
Prioritera
Konsekvens beskrivning
Förslag till åtgärder
UPPFÖLJNING OCH ANALYS
Samla ihop information
Fokusera
Sök orsaker
Dra slutsatser
VERKSAMHET
MEDBORGARE / BRUKARE

Från stuprör…….

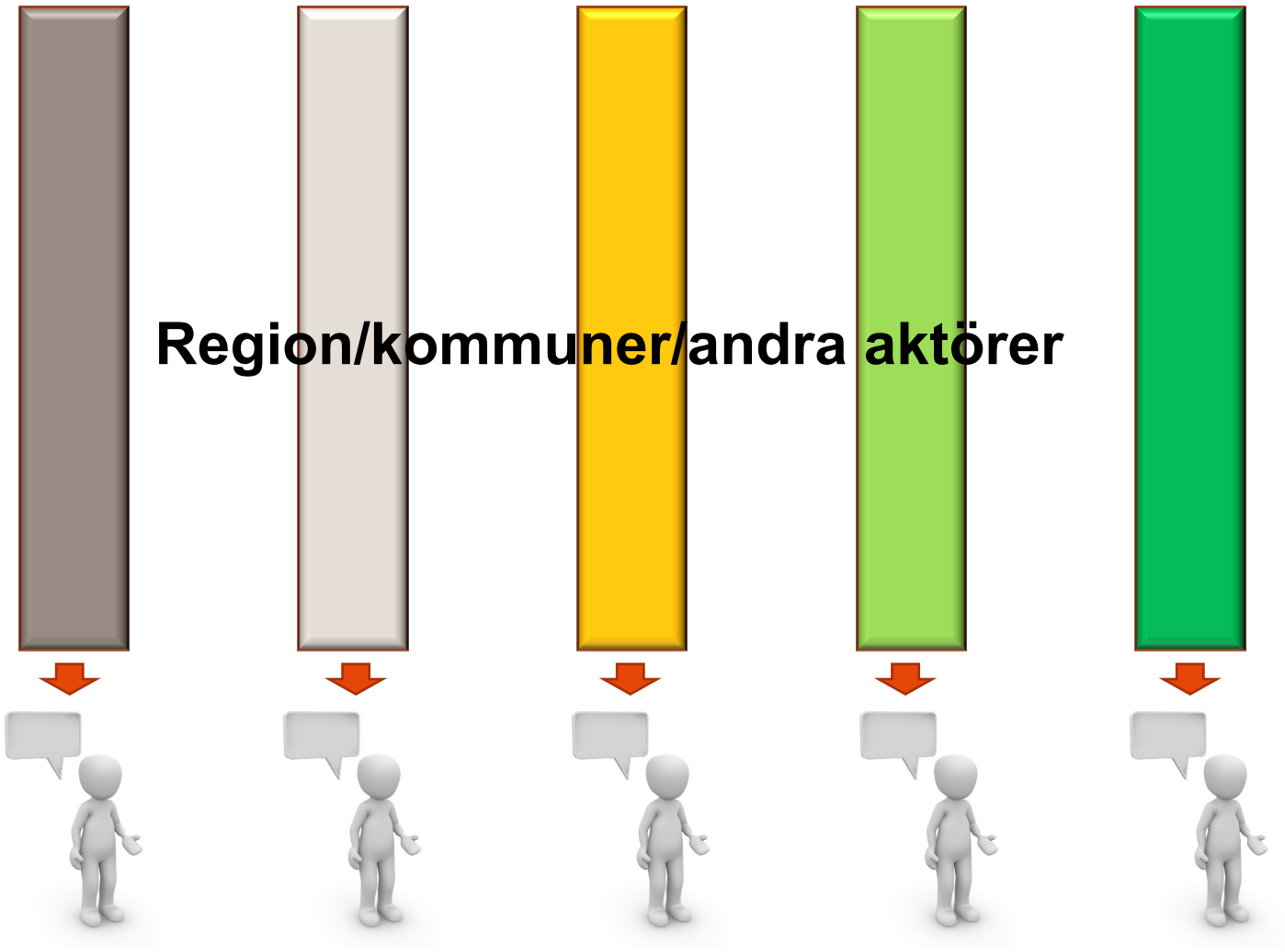

……till nätverk

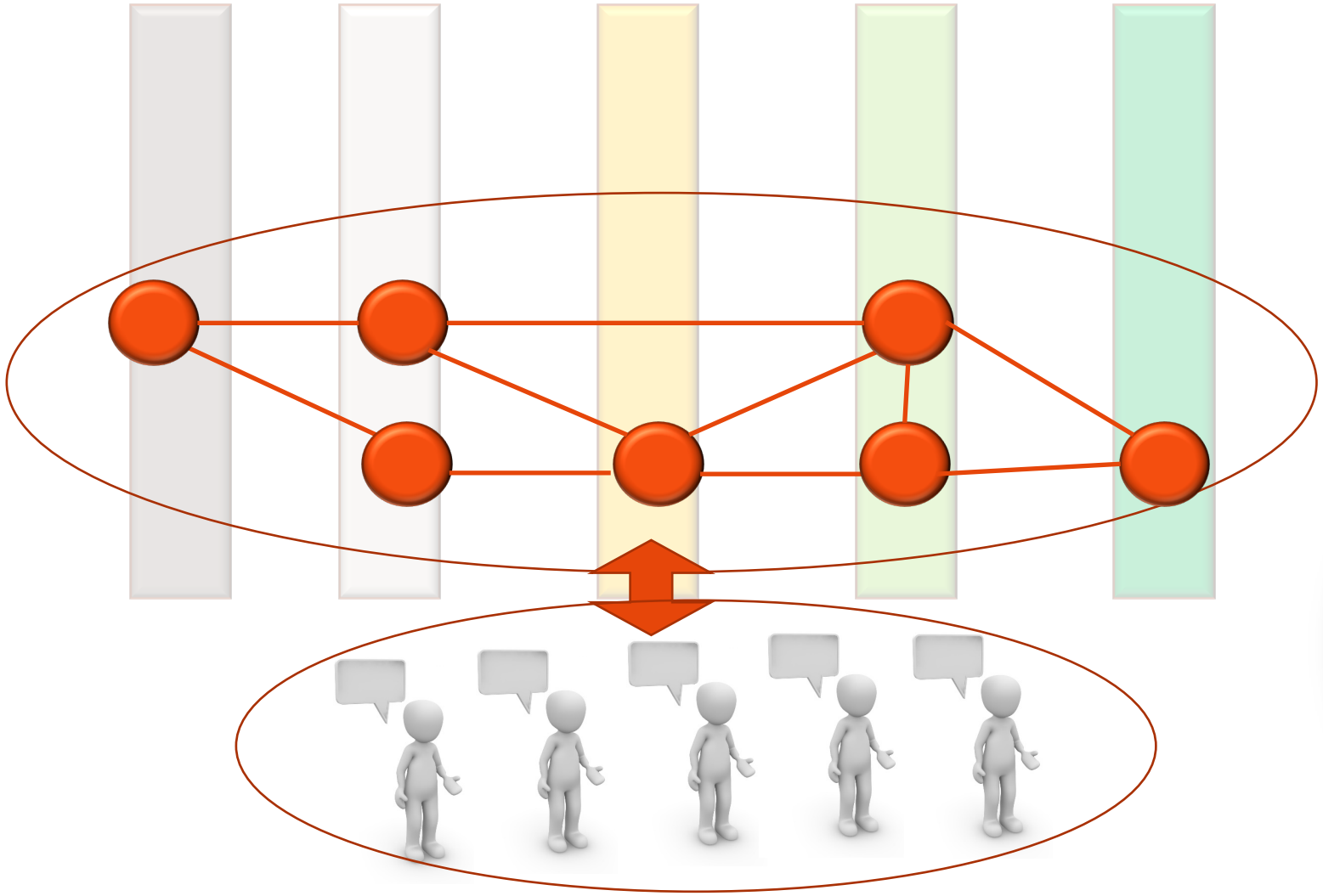

Samordning av resurser och åtgärder ger bättre resultat!

Samverkan för Agenda 2030

Samverkan ger bättre effekt!

MÅL 11:
HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	Stat	Region	Kommuner	Näringsliv	Civilsamhället
Bostäder		✓			
Transportsystem		✓			
Planering		✓			
Kultur-/naturvärden		✓			
Katastrofsäkring		✓			
Miljö		✓			

Samverkan ger bättre effekt!

MÅL 11:
HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	Stat	Region	Kommuner	Näringsliv	Civilsamhället
Bostäder		✓	✓		
Transportsystem		✓	✓		
Planering		✓	✓		
Kultur-/naturvärden		✓	✓		
Katastrofsäkring		✓	✓		
Miljö		✓	✓		

Samverkan ger bättre effekt!

MÅL 11:
HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	Stat	Region	Kommuner	Näringsliv	Civilsamhället
Bostäder	✓	✓	✓	✓	✓
Transportsystem	✓	✓	✓	✓	✓
Planering	✓	✓	✓	✓	✓
Kultur-/naturvärden	✓	✓	✓	✓	✓
Katastrofsäkring	✓	✓	✓	✓	✓
Miljö	✓	✓	✓	✓	✓

Regioner och kommuner behöver ta ledartröjan för det gemensamma samhällsbygget!

Demokrati-uppdraget

Några skäl:

– Det kommunala självstyret

– Lagstiftning

– Regionernas utvecklingsuppdrag

– Många verksamheter med sammantaget stort inflytande på samhället

Vem kan annars axla denna roll?

Business Region Örebro – BRO

1. Avtal mellan alla parter och samverkan administreras gemensamt
2. Regionråd och kommunalråd styr med RUS som gemensamt styrdokument som binder samman arbetet
3. Näringslivschefer i samverkan
4. Samarbete som tydligt ger något tillbaka

Örebro- en RUS och tolv ÖP

- Delar av och helheten med program strategier
- Utmaningar framöver
- Målkonflikter som måste hanteras
- Utvärdera effekter

Blekinge unga lyfter – mål halvera ungdomsarbetslösheten

1. Blekingeråd – regionråd, kommunalråd, AF, Högskola o länsstyrelsen
2. Gemensam problemanalys och utvecklingsplan
3. Gemensamt ledningsansvar o ambulerande ordförandeskap
4. En dörr in - navigatorcentrum

Näst steg – när projektet är över?

Några slutsatser i projektet

- Mognad i strategisk samverkan
- Mötesstruktur som fungerar
- Det operativa arbetet och det strategiska ledningsarbetet har knutits ihop på både lokal o regional nivå

Frågor efter projektet

- Hur håller man i ett väl fungerande arbete?
- Finns nästa steg med i diskussioner under projektets gång?
- Ny organisering med Regionbildning – har det påverkat?

Kronoberg - Barnens bästa gäller

1. Organisation för regionsammanhållande och kommunala forum med bred sammansättning
2. Likalydande beslut i alla kommuners nämnder och i regionen – främja tidiga och förebyggande insatser
3. Styrgrupp med ledande förvaltningschefer, gemensamt ägande o tydliga signaler
4. Många arbetsgrupper – förståelse för varandras uppdrag

Ett arbete som ständigt pågår – hur blir det robust över tid?

– Om någon slutar sin tjänst?

– Nya politiker?

– Hur håller man i engagemanget?

Centrum för kunskap och säkerhet - Borås

- Kommunen leder men beslutar inte
- Avsiktsförklaring
- Samverkansforum med operativa chefer – agerande hanteras i undergrupper med berörda
- Agilt,

Hantera olikheter

- Olika myndigheters ansvar och regelverk.
- Respektera sekretessregler
- Arbeta långsiktigt
- Bygga tillit och förtroende
- Kontinuitet på deltagande personer

Frågor

1. Styr och leder vi i regioner och kommuner tillsammans samhällsutvecklingen?
2. Vad fungerar? Vad fungerar inte?
3. Hur kan du påverka i din roll?

Att lyckas med samverkan

Hur organiserar vi oss?

- Samla de aktörer som kan påverka!
- Skapa arenor!
- Klargör roller!
- Formalisera samverkan!

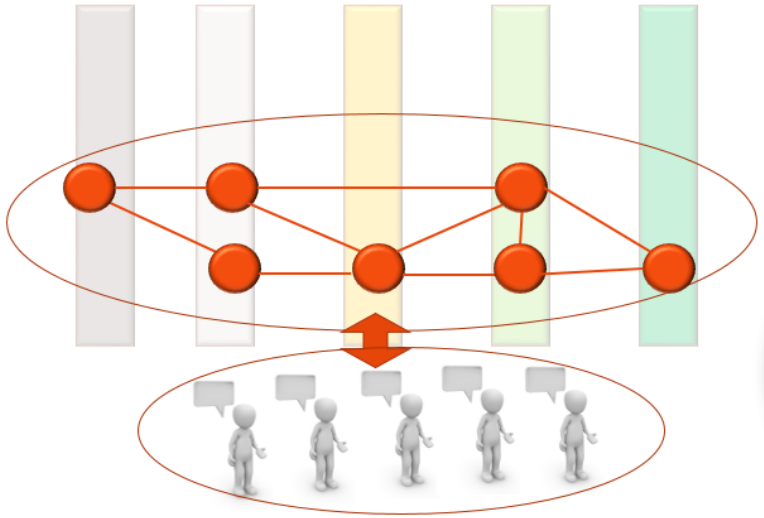

Att lyckas med samverkan

Hur styr vi?

- Samlas kring gemensamt problem!
- Gör nulägesanalys!
- Hitta win-win effekter!
- Formulera uppföljningsbara mål!
- Avsätt resurser!
- Ta fram handlingsplaner och starta arbetet!
- Följ upp och analysera!

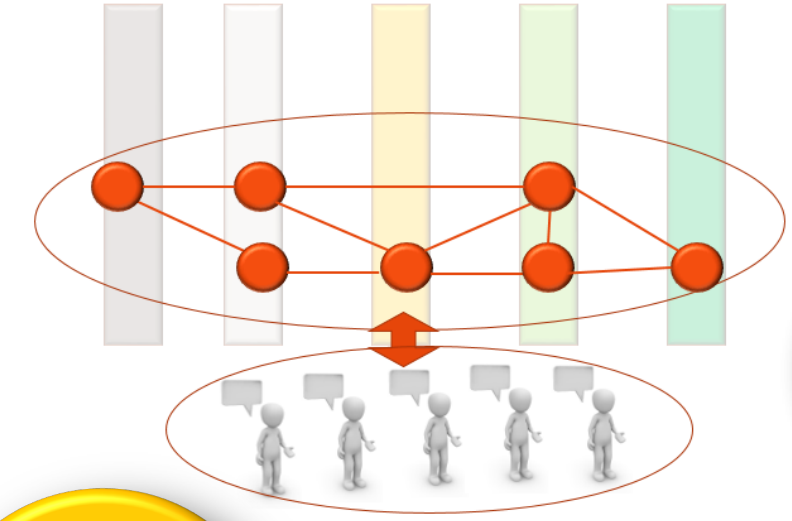

Gemensamt!

Enskild aktör!

Att lyckas med samverkan

Hur leder vi?

- Var öppen och transparent!
- Delegera ansvar!
- Synliggör alla parter!
- Dialoger, dialoger!
- Bygg tillit och förtroende!
- Stöd eldsjälar och engagera många!

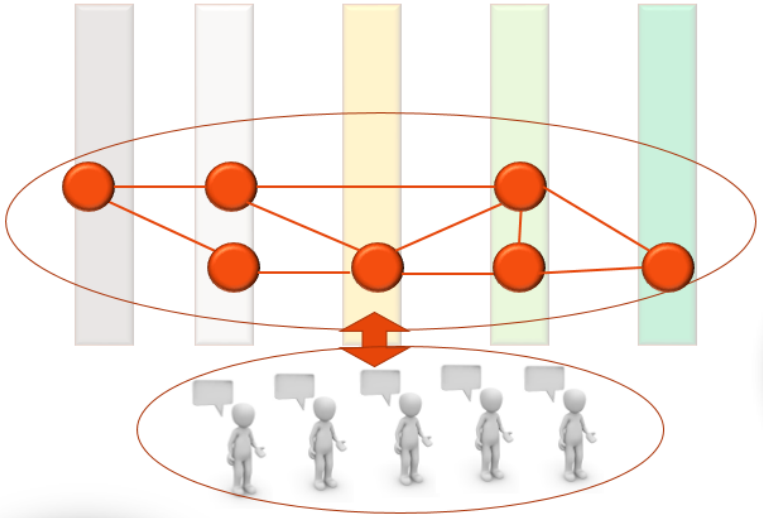

Gemensamt!

Enskild aktör!
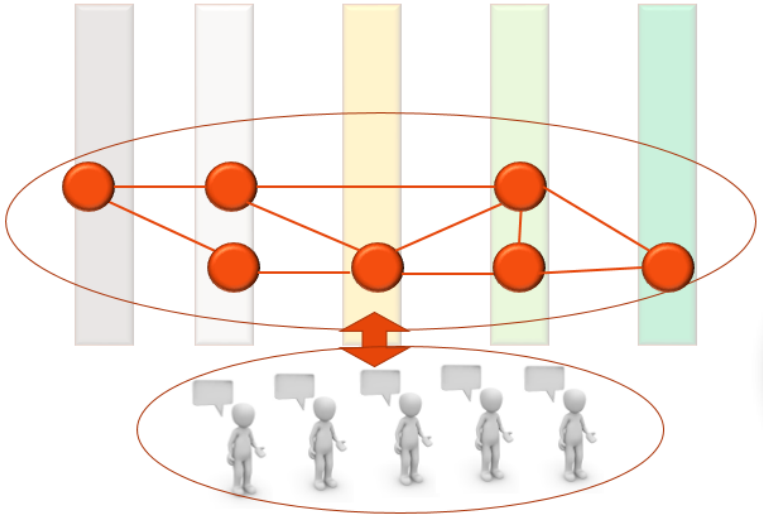
”Styrning” måste vara ett stöd till dem som gör jobbet!